

KURYER LITEWSKI

Za Najwyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCJ CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 5. LIPCA 1802. ROKU W SOBOTE

z Wilna V. S. 5. Lica.

Od czasu, w którym zaczęto regularnie zapisywać w Dziennikach Astronomicznych stopnie ciepła i zimna obserwowane na Termometrach w Paryżu i Londynie robionych przez doskonałych Artystów, to jest od 30. lat z góram; nie zdarzyło się doświadczyć równego ciepła temu, któregośmy doświadczyli w pierwszych dniach Lipca wedle stylu starego.

D. 1. Lipca rzezone Termometra będące na północy w cieniu wskazywały 25 gradusów ciepła na skali Réaumur.

Dnia 2. Lipca też Termometra wskazywały zupełnie 26. gradusów ciepła wedle teyże skali.

Dnia 3. Lipca ciepło na tychże Termometrach ledwo dochodziło do 24. gradusów, tak jak w przeszłych latach nacypleyszych.

Przez te 3. dni panował wiatr łagodny wschodnio południowy; w ostatniej zaś nocy odmienszy się na południowo zachodni wiał mocno, i sprowadził deszcz pożądany, któryśmy dziś rano mieli.

z Petersburga V. S. 24. Czerwca.

Dnia 12. wieczorem IMPERATOR Jmć przyjechał do Mińska, był na modlitwie w Petropawłowskiy cerkwi, stanął w domu Gubernatora Cywilnego. Nazajutrz rano przypatrywał się manewrom Rostowskiego regimentu muszkietyerów, odwiedził szpitale, mieyski i wojskowy, szkoły Gubernskie, i wszystkie Sady. Udał się potem do Katedralnego Kościoła Katolickiego, gdzie witał mową do okoliczności stowoną, Monarchę Biskup Miński Dederko. Na obiad zaproszono Biskupa Mińskiego i Litewskiego Joba, Gubernatora Cywilnego, Wice-Gubernatora, Marszałka Gubernskiego, i niektórych obywatelów znaczniejszych. Wieczorem IMPERATOR Jmć był na teatrze i balu Szlacheckim.

D. 14. rano Monarcha na znak ukontentowania Najwyższego darował Gubernatorowi Cywilnemu Karniew gwiadę i order brylantowy S. Anny; Marszałkowi Gubernskiemu tabakierę z cyfrą, Archimandrycie Pińskiemu Łazarzowi order S. Anny 2. klasy. Tęgoż dnia obiad w Borysowie, nocleg w Tołoczynie; nazajutrz po południu wiażd do Mohilewa. W Cerkwi Wołskreszeńskiej przyjmował IMPERATORA Jmci Arcy Biskup Anastazy z całym duchowieństwem okoliczną szlachtą, urzędami wojskowemi, eywilnemi, i obywatelami miasta. D. 16. z rana manewry Fanagoryjskiego regimentu grenadyerów; później odwiedzał Monarchę, Sądowe mieysca. Na obiad zaproszeni: Wojsenny i Cywilny Gubernatorowie, Marszałek Gubernski, znaczniejsi urzędnicy i obywatele. Po obiedzie Monarcha udał się w dalszą podróż, darowawszy Gubernatorowi Cywilnemu Bakuninowi tabakierę z cyfrą swoją. Nocleg w Orszy; d. 17 rano manewry Permskiego regimentu muszkietyerów; po południu wiażd do Witebska. Po całej Gubernii Białoruskiej wszystkie drogi okryte były Szlachtą i ludem, okazującym jak nacyzuley radość powszechną.

Od armii General Major Giżycki ma urlaub do Maia r. 1803. Major Brewern na rok cały do cudzych krajów uwolniony dla zleczenia rany; dla teyże przyczyny Półkownik Derschau na dwa miesiące do wód Baldońskich. Półkownik Pattom został Kommandantem Sofijskiego regimentu muszkietyerów. Nowo Ingermanlandzkiego regimentu muszkietyerów Półkownik Muromcow uwalnia się od służby. Aktualnemu Stanu Konsyliarzowi Grader pozwolono przyiąć trzy wychowanki do imienia i familii, Kałużski kupiec Potapow otrzymał darem pewną ilość ziemi skarbowey w Guberniach wielko-Rossyjskich na plantacye chmielu sposobem Angielskim, i przywilej na przedawanie onego.

z Wiednia 5. Lipca.

W Belgradzie miały powstać zamieszania między ludem na dwie strony podzielonym; co bogatszych kupców przywiodło do opuszczenia miasta d 15 i 16. Przyczyną nagłego rozruchu był Turna Aga; ten pod Passarowitz zgromadziwszy 1400. zbroynych oświadczył Jańczarom, że chce ich ukarać za zabicie Baszy, i zabór majątku obywatelskiego. Garnizon wystął przeciw niemu 300. ludzi. Przednia straż Turny to widząc pierzchnęła; wkrótce sam wódz opuścił Passarowitz; przez co spokoyność powróciła do Belgradu. Tym czasem Passwan Oglou coraz daley postępuje. Blisko Piotra na Wołoszczyźnie zwyciężył 3. tysiące Arnautów, zabrał 3. armaty, i odezwę wydał drukowaną do Boiarów, nakazując każdemu powracać do domu pod boiaźnią rabunku i ognia. — Ambassador Francuzki Champagny donosił Posłowi Neapolitańskiemu Giasfanti, że Buonaparte nie przyjął projektu dzielenia Królestwa dwóch Sycylii, ieszcze do Amiens z Hiszpanii przyslanego; Następca tronu miał za życia Oyca panować w Neapolu. Jednią się teraz Dwory Madrycki z Neapolitańskim, a ułożone zaślubienie Xiążąt: Asturyi i Calabrii przyidzie wkrótce do skutku. — Arcy Xiążę Karol postanowił, ażeby odtąd milicya Tyrolska w czasie pokoju składała się z 20. tysięcy żołnierza; Officyerów stany krajowe będą wybierać.

Cesarz Jmć na granicach Tureckich przy terazniejszym zamieszaniu kazał jak naywiększą mieć ostróżność; od Pańczowy do tak zwaney Żelazney bramy postawiono woyska 15. tyś; w Bukowinie 20. tyś. Trudno się spodziewać, ażeby bez posrzednictwa Mocarstw Europejskich domowe u Ottomanów niezgody koniec wzięły. Słychać że Passwan Oglou ma w Constantinopolu wielką liczbę strońników, którzy iemu pomagają do zrobienia wielkich odmian.

z Londynu 25. Czerwca.

Amerykanie północni nie wątpią, że Louisiana przyedzie od Hiszpanów pod rząd Francuzki. Ta odmiana nie może być obojętną dla narodu sąsiedzkiego. Próżną wprawdzie zda się boiaźń, ażeby Prowincye ziednoczone nie były kiedykolwiek zawoiowane; Louisiana dziś jest słaba osada; Amerykanie są wielkim narodem. Ale czas odmiensza wszystko; Włochy czyliż mo

gły się spodziewać w pierwiastkach, że Rzymianom hołdować będą? Obszerność Louisiany niezmierna; ludność dąsz 130. tys. Amerykańska RPta liczy 6. millionów; podwoiła liczbę mieszkańców przez lat 20. ni podległości; powiększyć jeszcze może; z drugiej strony któż wyrachuje, do jakiej świetności przyjdzie Louisiana, potęgą, dostatkami, przemysłem narodu zasiloną wielkiego? Położenie jej wygodne; powietrze umiarkowane, grunta żyzne, rzeki splawne; Misissipi ułatwia handel z najodleglejszymi krajami wewnątrz. Dzis ledwie kilka tysięcy ma rolników; naywięcej takich którzy podczas rewolucyi Gwadalupę i S. Domingo opuściwszy, tu kakier i kawę zaprowadzili. Po przywróconey wyspom spokojności, mogą opuścić nową Oyczyznę. Stolica Prowincyi N. Orleans; r. 1788. liczono w niej 1100. domów; tegoż roku zniszczona pożarem zabudowała się znou; port byłby jeden z naywygodniejszych w świecie, gdyby piaski zamykające uście rzeki Misissipi do morza nie zagradzały przystępu okrętom naybardziej liniowym.

Posel Otto i Agent Coquebert miewają częste rozmowy z naszymi Ministrami; jest do myśli, że traktat handlowy będzie zrobiony. Parlament w przyszłym tygodniu będzie rozwiązany. Wilberforce oświadczył w Izbie Niższej, że projekt swój względem zabronienia handlu Murzynami zchowa do przyszley sessyi, jeżeli wybrany na Reprezentanta zostanie. — Z Indyi zachodniej przybyłe okręta rozbroić, innym powracać, lud rozwiązać Admiralicya kazała; toż samo wkrótce nastąpi z flotą Lorda Keith, która przybędzie z morza szrodziemnego. W Gibraltarze odebrano wiadomość, iż Algierscy korsarze fregatę Portugalską, Corni, od 40. armat zabrali; 200. niewolników dwór Lisboński będzie musiał wykupić. Kapitan z 22. maytkami poległ w boiu. — Posel Cesarski oświadczył, że długi na rzecz Austryackiego domu zaciągnięte w Anglii, Franciszek 2. opłacić każe, jak tylko skarb swój urządzi. Tym czasem procentu rocznego wierzycielom płaci skarb nasz blisko 500. tysięcy FS. — Na ostatnim posiedzeniu Parlamentowem wprowadzono interes Nababa Arcot, złożonego z urzędu przez Margrabię Wellesley; jednomyślność głosów kazała Ministrom złożyć papiery do objaśnienia rzeczy potrzebne. W N. nast. umieszcisz ilustracya od nieszczęśliwego Xiążęcia do Londynu przysłana Agentom jego.

Od granic Włoskich 18. Czerwca.

Officyer od gwardyi Konsulowskiej przysłany z Paryża po długiej rozmowie z Kardynałem Sekretarzem Stanu, miał audyencyą u Oyca S. — Wiedzą dawno cudzoziemcy, że miasto Neapol żebrakami napełnione było. Zwróciła ku nim uwagę policya; w noc z d. 4. na 5. wszystkich zamknięto w mieszkaniu przygotowanem. Po ścisłym examinie, swawolnych i zmyślonych żebraków ukarawszy, dla przykładu rząd obróci do rolnictwa i rękodziel, prawdziwie chorym, którzy pracować nie mogą, sposob da do życia. — D. 10. wojska Francuzkie z Liworny do wyspy Elba przybyły. Garnizon Angielski pod sprawą Półkownika Montresor, Toskański z Półkownikiem Fossou, wyzły z miasta i twierdzy Portoferrajo, walecznie przez się bronione, i niemieszkaiąc siedli na okręta. Toskańczykom w Liwornie Król Etrusków pozwolił isć gdzie zechcą. Tenże Monarcha d. 24. postanowił przyjąć odnowienie hołdu w sali starego pałacu, które ma uczynić Senat Florencki, zastępując miejsce Stanów krajowych. obrządek będzie świętny. — W Genui śpiewano uroczyscie Te Deum przy obchodzie doroczney pamiątki dnia tego, w którym przywileie i dystynkcyje zniesiono, jakie w Liguryi dawało przed czasem urodzenie. Z Paryża nie tylko Konstytucyą, ale też nominacyą na urzędy pierwsze p. zywieziono. Rzecz urzędownie ogłoszona nie jest. Doża mieć będzie pensyi roczney 50. tys. liwr. Prezyden-

cyi Deputacyi Senatu po 9. tys. Senatorowie 6.

Jest pogłoska, że Senat z Posłem Salicetti spólnie wybierać mają prawodawców. Do Liguryi będzie przyłączony powiat Carosio, Seravalle, i S. Giuliano; RPta w czasie pokoju trzymać obowiązana 4. tys. żołnierza lądowego, 2. okręta od 74. armat, 2. fregaty od 30, 4. korwety. — Wyspa Minorcka z stolicą Port Mahon d. 27. Maja przez Anglików Hiszpanom przywrócona. — W Mediolanie uroczystość Bożego Ciała z wielką okazałością święcona była. Wice Prezydent Melz, osoby rządowe znajdowały się na procesyi; wszystkie wojska w paradzie stały. Minister RPtey Włoskiej do interesów zagranicznych, mieszkający w Paryżu przy Prezydencie, Marescalchi, donosił że podał notę Posłowi Cesarskiemu Cobenzl dopominając się o wypłacenie długów należnych obywatelom Lombardyi; Ministra Francuzkiego Talleyrand prosił o pśrzednictwo. — Dyrektor Szkół Paryskich pisał do Generała Jourdan, iż młodzi Piemontczykowie będą tam przyjmowani bez trudności, po examinie o zdatności swojej. Morosi Profeslor Mechaniki w Breścia przysłał Wice Prezydentowi Melzi wiele machin wynalazku swojego; trzy mianowicie godne podziwienia; za pomocą pierwfzey dzieci niedorośle przędał nic z bawelny cienkości nieporównany; na drugiej robią trzy razem pończochy jedwabne doskonalszym niż Angielskie sposobem; na trzeciej jedno dziecko w dniu jednym robi kilka tysięcy wstąg lokci. Tu woda machinę porusza; za zerwaniem jednej nitki, zastanawia się machina — W Piemoncie staraniem uczonego Giulio rozmnożyły się trzody naypiękniejszych owiec Hiszpańskich; tak dalece, że ich dzis liczy więcej 6. tysięcy.

z Paryża 23. Czerwca.

Statek 10. Maja z Gwadalupy wystany, d. 17. zawiął do Bordeaux; ztąd odbieramy pomyslną wiadomość, że wyspa pomieniona pod panowanie RPtey powróciła; czyli w rzeczy samey Murzyn Pelage buntownikiem nie był; czy Admirał tylko Lacrofse mieszkańcom był niezdolny; albo też upadek Generała Toussaint sprawił odmianę; dość na tém, żeśmy Gwadalupę obielei bez wystrzału żadnego. Rapport Generała en chef kommandanta wyprawy Richepanse wkrótce nadeydzie; teraz kładniemy list z Bordeaux pisany do Ministra morskiego:

Gdy Admirał Bouvet z eskadrą stanął blisko Gwadalupy. Prefekt tey wyspy Lescahier znajdujący się w Desirade przelzedł na okręt Admiralski, i w Pointe à Pitre wylądował z armią. Wiatry gwałtowne były; morze tak wzburzone, iż dnia pierwfzego ledwie mogliśmy wysadzić na brzeg strzelców i grenadyerów. Gdy w szyku nad portem staneli, Generał Richepanse broń opatrzyć każe; Mulatra Pelage wzywa do siebie. Przybył nie mieszkając; i stosując się do wyższej woli zalecił Murzynom zbrojno do portu zgromadzonym powracać do kofzar; co wnet uczynili. Poszli zatem grenadyerowie zajmować twierdzę na wzgórkku blisko Pointe à Pitre leżącą; nie wpuścili Murzyni; pogroziliśmy iźturmem; padła na lud czarny trwoga; wszyscy się wnet rozbiegli. Szefowie ich Ignace, Palerme, Delgrés uchodzą do twierdzy słabej Bafseterre na czele 250. ludzi; lecz kommandant Gedeon zaręczył, że nikomu z mieszkańców szkody nie uczynią. Gdy refztę armii na ląd wysadzono, Richepanse nazaiutrz do Bafseterre poszedł; pewna jest nadzieja, że Murzyni bronie się nie będą; sam widok strzelców i grenadyerów, ich przeraża. Gdy okręt z Pointe à Pitre wychodził pod żagle do Europy, już 800. ludzi czarnych, po złożeniu broni, osadzono na okrętach, sam Pelage był na Admiralskim u Bouveta.

Generał dywizyi Decaen wyznaczony Generał Kapitanem osad Francuzkich w Indyi wscho-

dniej; dystyngował się nad innych r. 1800. pod prawią G. Morcau na kampanii w Niemczech przeciw Austryakom. Generał Sahugnet będzie komendantem w Tabago. — Dla małżonki Stadhadera posłano pasporta; z Dover przez Calais i Bruxelles pojedzie do dzierżaw Niemieckich; Syn odprowadził matkę z Calais tu spodziewany. — Nowy Król Sardyński Wiktor Emanuel I. donosił pierwszemu Konsulowi o swoiem na tron wstąpieniu. — Wiele u nas mówi o następujących w Rzeszy odmianach. Dóm Badeński nayıpiękniejszą i nądostateczniejszą nagrodę ma otrzymać. Panujący Margrabia wien będzie polepszenie losu swojego; nie tylko wdaniu się Mocarstw postronnych, lecz oraz przyjaźni i szcunkowi; z jakim jest dla niego Buonaparte. Ten który po Oycowsku rządzi poddaństwem godzien uwielbienia świata całego. Administracya Margrabi dawno słynie w Europie. Szczęśliwe będą pod berłem jego Offenburg, Gengenbach, Constancya, Biskupstwo Strasburskie na prawym brzegu Renu, część tamże pozostała Spireńskiego, i Palatynatu z miastem Manheim; gdzie założy Państwa stolicę; nadto jeszcze otrzyma dostojność Elektorską i Dyrekyą cyrkułu Szwabskiego spólnie z Xiążęciem Wurttembergim. Elektor Bawarski obiermie Bamberg, Wurtzburg, Biskupstwo Aufspürgskie, miasto Ulm, i znaczną część wyłzey Szwabii. Elektor Moguncki jako Kanclerz Rzeski mieć będzie dochodu million zł: ryńs; Xiążę Wurttembergski bierze Elwangen, i wiele miast wolnych w Szwabii; z tych nie zachowają niepodległości dawney żadne w Rzeszy, oprócz Hamburga, Lubeki, Bremen, Frankfortu, Aufspurga, Norimbergi.

Dzień wyjazdu Konsula do Belgium i Departamentów nad Renem niewiadomy; jego małżonkę wziędy lud, urzędniej, woysko przyjmowali z nayıwiększą uczciwością. — Handel miasta Anvers zupełnie wolny będzie bez określenia żadnego; ludność w tey nadziei pomnaza się nagle; trudno dziś znaleźć mieszkanie do nającia. — W Paryżu z 60. tys. głosów, ledwie 80. znalazło się takich, które są przeciwne dozwolnieniu urzędowaniu Konsula; kiedyś przyjmowali Konstytucyą, obierali Mairow podczas rewolucyi, ettc; nigdy głosujących nie było nad 27. tys. Podobnym sposobem w Departamentach nad Reńskich, które pierwszy raz przypuszczono do udziału praw obywatelom Francyi właściwych; z liczby kilkudziesiąt tysięcy, ledwie się znalazło 151. przeciwnych żądaniu powzecznemu. — Noel dawniej Posel w Hadze i Stockholmie, Astronom Delambre, Despaux wyznaczeni Szkół i Lyceów Inspektorem; Cuvier, Villars, i Coulomb z Institutu narodowego będą Komisarzami do urzędzenia Lyceów. — Biega tu pogłoska że pierwszy Konsul ma widzieć się z Królem Jmcią Pruskim w Dusseldorf. — Wzyscy Konsulowie niedawno byli na nabożeństwie w Kaplicy Pałacu Thuilleries; msza miał nazw Arcy Biskup; po Ewangeliu Kardynał Caprara jako nowy Arcy Biskup Mediolanu; Arcy Biskup Bordeaux; Biskupi Amiens, Mans, Limoges, Liege, Namur, Ajaccio; wykonali przysięgę przepisana Konkordatem. — W Szpitalu nazwym starzych i nieuleczonych, Buonaparte 200. łózek utrzymywać kazał jedynie dla tych których dzieci służą RPtey; albo w jej obronie polegli.

Konsulowie wydali godne uwagi rozrządzenie, którego treść następuje. 1. Zakony, Kongregacye, tytuły, fundusze Duchowne, wyjąwszy Biskupstwa z Kapitułami, Plebanie, i Seminarja, gasną w Departamentach dawniej Niemieckich; Sarre, Roer, Renu i Mozelli, Mont Tonnerre. 2. Dobra ich, fundusze przechodzą do własności narodowej. 3. Komisarze robią funduszów i sprzętów porządne rejestra, jakoteż listę zakonników i mnichów, kanoników i kanoniczek. 4. Presbiteria, ogrody, kościoły, pałace Biskupie, domy Kapitułom Katedralnym służące, oddają się Biskupom. 5. Zakonnicy i zakonnice urodzeni w krajach do RPtey należących, gdy mają lat 60. i więcej, mieć będą

pensyi roczney po 600. liwr; młodsi 500. 6. Zakonnicy niemieckajac z domów klaszternych ustąpią; nikomu zakonnej sukni nosić nie wolno. 7. Każdy może zabrać własne sprzęty jakie ma w celi, lub których używanie miał pozwolone. 8. Zakonnicy cudzoziemcy przejdą na brzeg prawy Renu; każdemu na drogę dać 150. liwr.

Dokończenie uwag o stanie Europy.

Mocarstwa wielkie są niedościgłe w czynnościach swoich; niedocieczone przyczyny prowadzą ich do zachowania, zburzenia, wskrzeszenia narodów. Któż się nie zastanowi, patrząc jak Malta z ruin powstała za pomocą Państw takich, które do ustaw Maltańskich należeć nie chcą; jak RPa 7. wysp zjednoczonych założona i uspokojona; Polska zgaszona; Lukieska od tey nawet poważana, która niedawno trony wywracała i oltarze? Rozsądny człowiek zdumiewać się będzie nad niepojętą odmianą, i uczyć się w milczeniu głębokiem. Z przeszłości, jakież wnioski pewne uczyni na przyszłość? Czyliż komu podobno przewidzieć, iaki wezmą koniec indemnizacye w Niemczech? Zkrzywżeni losem wojennym Xiążęta odbywają podróże sami, traktują sami; lecz interessa ich tak są uwikłane, iż jedne przeszkadzają drugim; każdy z mniejszych Xiążąt ma zapewne Potężnych Protektorów. Ci gdy raz pokój obrali; nie podniosą zapewne broni za to, że mney lub więcej ziemi komu w Niemczech wydzielono. Pokój droższy nad wszystko: Pamiętna dobrze każdemu rewolucya; szczęśliwe i przeciwne powodzenie na wojnie; usiłowania Jakobinów; ażeby zburzyć narody dalekie. Te ponieważ mogły skutkować nie na jednem miejscu; rząd dziś zwraca uwagę na moralność i religią, zdolne uleczyć zchorzałe umysły. Czytaliśmy wielorakie urzędzenia dułhowne dla Francyi, Toskanii, Bawaryi ettc; zrobione; inne są w robocie po innych krajach; podobaly się niektóre; inne zganiono; do pisarzów peryodycznych nie należy sądzić z nich żadnego; o wszystkich wiernie donieść powinni publiczności; a przytém trudne jest sądzić ustaw prawodawczych; które rząd stosuje zazwyczaj do charakteru mieszkańców; i potrzeby.

Reszta później.

Dokończenie mowy K. S. Portalis.

Kto rozumie że wiara Katolicka Monarchiom przyzwolta jest, zasadza się na nauce o nieomylnosci Papieża; i władzy nieokreślonej, którą temu nadali Teologowie Włosey. Z tych dwóch względów dowodzić, że despotyzm jest w duchu religii Katolickiej; rzecz jest niestuzna; równie jak niesprawiedliwa Protestantom zarzucać, iż anarchii sprzyjają; ponieważ Anabaptysci nie dobrze nauczali o wolności i równosci. Według prawdziwey nauki Francuzkiego Kościoła; władza nayıwyższa w rzeczach duchownych do powszechnego Kościoła należy; nie zaś do samego Papieża; tak właśnie jak dziś u nas nayıwyższa władza w rzeczach doczesnych do narodu nie Konsula. Nie niema absolutnego w administracyi duchownej; wszystko rada sprawuje; Papież ma powagę iaką głowie przystoi, pierwszemu rządcy, wykonawcy; nie iak absolutnemu Panu co tylko chce i każe, a wolę swoją na miejscu prawa stanowi. Nie może ta religia szczerpic i rozkrzewiac despotyzm i niewolę; która sługom swoim wszelkie odieła panowanie na ziemi; która im każe nie przyjmować bez doyrzalego roztrząszenia; która po ludziach wyciąga rozumnego posłuszeństwa, która rządzi, sprawuje wszystko w porządku zasługi i wolności.

Władza Pasterczów odzielnie i w ogule wziętych w Kościele Katolickim; nie taka jest; ażeby umysły nachylała ku niewoli; ale tylko przeszkadza żeby się nie obłąkały w sporach o rzeczy niedościgłe ludzkim pojęciem; zapobiega swarom, umarza kłótnie, którey inaczej nie miałaby końca. Rząd każdy potrzebuie wiedzieć, ja-

ka ludowi daie się nauka w religii; tak dalece, iż w tych wyznaniach które każdemu człowiekowi dają moc tłumaczenia pisma, formują się wyznania wiary publiczne, nieodmienne, albo przynajmniej odmienić się nie mogące bez zachowania pewnych przepisów; tu jest tama przeciw nowościom szkodliwym społeczeństwu.

Naywiększy jest zarzut przeciw Katolikom, że wyklinają wszystkie obrządki i ludzi nie będących z nimi w jedności; przez co dalekiemi są od tolerancyi i nietowarzyskiemi.

Reszta później.

Opuszczone i w ruinę podane, przez Obywateli, w środku miasta i po przedmieściach Polesy, zmuszają Magistrat, do wydania przez niniejszą publikacją ostrzeżenie: że gdy Prawem Konst: 1764. Ru postanowionym jest; aby Polesy w Mieście będące, ruinie podane, za nieprzystąpieniem przez Aktorów, do należnej onych reparacyi, przez miasto plus offerenti były sprzedawane; dla tego Magistrat, w exekucyą tego prawa, ogólnie w wszystkich mających w tym mieście i na przedmieściach Pałace, Kamienice, Domy drewniane i Place; a przez opieszłość ruinie i spustoszeniu pozostawione; aby najdalej do upłynienia roku, od daty niniejszej publikacyi, starali się poruynowane zreparować, a puste place należycie zbudować; ostrzega. W przeciwnym zaś zdarzeniu; Magistrat ogłasza, iż wszelkie Polesy zruynowane, i Place puste; zajęte i przez publiczną licytacją, w skutek prawa Konst: 1764. Ru sprzedane będą. 1802. Julii 2-dnia.

Magistrat Wileński, tak dla powszechnej Obywateli wygody; jakoteż należnego porządku, za wolą Litewskiego Gubernijskiego Rządu, w Roku przeszłym udeterminowawszy sporządzić księgę Posesjonalną miasta Wilna; z opisaniem, należytem na każdą Posesję służących praw, i Dokumentów; i do tego dzieła, naznaczywszy Urzędników, Burmistrza Macieja Pawłowskiego, i radą Marcina Brzoziewskiego; gdy od onych odebrał wiadomość, że większa część Obywateli, dotąd Praw służących na Posesy, dla zaufania do księgi Posesjonalnej, nieokazali; i nie znieśli; przez co czynią zamitręzenie, w rychłym ukończeniu takowej księgi, Magistrat zatym przez niniejszą publikacją ostatecznie ponawia; poprzednicze zalecenia z tym, aby każdy Obywatel najdalej w przeciągu dwóch Miesięcy, od daty niniejszej, do wzmienionych Urzędników, Burmistrza Pawłowskiego, i Rady Brzoziewskiego z komportował i okazał Prawa, na Posesję swą służące dla zapisania onych w księgę posesjonalną, które natychmiast po zapisaniu do księgi każdy nazad odbierze: ostrzegając zarazem, iż po upłynieniu takowego czasu, do tych, którzy nie zkomportują praw dla zapisania, za pośrednictwem Policji pójdzie exekucya, jako do nieposłusznych nakazom Zwierzchności, i dla tego każdy, który wniesie i wniesie prawa do przejrzenia, wziąć powinien świadectwo od Urzędników, iż Prawa były prezentowane i w księgę zapisane zostały. 1802. Julii 2. dnia.

Sąd Główny Litewski zajęty w Extra-Kadencyi sądzeniem Sprawy Konkursowej Kredytorow i Pretensorow zeszłego Xcia Massalskiego Biskpa Wileń: z JWW. Potockimi Podkomorzemi W. Kor: i w tej sprawie na namowie naydujący się. Obwieszcza tychże Kredytorow i Pretensorow, że Dekret oczewisty na d. 18. Julii Roku idącego promulgowanym będzie. Na który dzień izby strony należące dla przysłuchania wyroku do Wilna przybywały, za wiadamia.

Kredytorowie i Pretensorowie z Dóbr zeszłego Aloizego Sulistrowskiego Pisarza Litt: szukający satysfakcyi, obwieszczaią się; iż Sąd Exdywizorski w dobrach Szemettowszczyźnie w Powiecie Zawileyskim sytuowanych występujący; ostateczny swój wyrok w całej Sprawie ze wszystkimi Kredytorami i Pretensorami, oraz z Debitorami zeszłego Aloizego Sulistrowskiego Pisarza Litt: pod decyzją oddaniem w dniu 27. Julii, terazniejszego 1802. Roku ogłaszać i czytać będzie. Na który termin, ażeby wszyscy Kredytorowie; jako z natury Konkursowej, do zaprzysiężenia swoich pretensyów obowiązani sami osobiście; nieletnich zaś Pretensorow Opiekunowie, lub Plenipotenci obecnie stawili się, i wypadające dla siebie wydziały odebrali, Sąd Exdywizorski ostrzega i uwiadamia. Pisan w Szemettowszczyźnie d. 29 Junii 1802. Roku.

*Dokończenie Reskryptu J. IMPERATORSKIEGO
MOSCI.*

Lubo manifestem Roku 1763. i następnymi potym ustawami, przy dozwoleniu zagranicznym ludziom przychodzenia i siedzenia się we wszystkich Rosyjskich Guberniach, użyte są środki faworyzujące temu zamiarowi, obwarowaniem przytym swobody tych przechodniów, i sposobów do ich wyżywienia się; iednak gdy z iedney strony w sposobie przyięcia ich na granicy, i w zapisywaniu do wiadomych w Państwie klas ludzi, pod pozorem ostrożności temiż ustawami narażeni są oni na mnogie formalności ziemskie, zatrudniające ich zasiedlenie tak dalece, iż będąc przyiętymi od pogranicznej straży, przesyłają się pieszo pod konwoiem w daleką stronę do zwierzchności, z kąd podobnymże sposobem do Policji Ziemskiej, a od tej kolejko do Gubernialnego Rządu; i takim sposobem przechodząc pod strażą wiorst kilkaset, pierwey nim będą oni w możności obrać rodzaj iakowy życia, zmuszeni bywają, przez znaczny czasu przeciąg ucierpieć wszelakiego rodzaju niedostatek; z drugiej zaś strony samo postanowienie o obiorze sposobu życia, redukując ony do klas Kupiectwa, Mieszczaństwa, lub służby, trudniącym się około rolnictwa ludziom, w społecznosci naybardziej przyczyniającym się do ogólnego uszczęśliwienia, odcymuie wszelką zdolność nalezienia zgodnego z ich powołaniem pożywienia sposobu.

Reszta w następnym Numerze.